

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

לפני כבוד השופט רועי שחר

התובעים:

1. גדעון משה סער
 2. גאולה אבן סער
- ע"י ב"כ עו"ד בן קרפל ואו אדם קרפל

נגד

הנתבע:

ברק סרי
ע"י ב"כ עו"ד עילית גלעד ואו רון לוינטל

פסק דין

לפני תביעה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן - "חוק איסור לשון הרע") שהוגשה בסדר דין מהיר על סך 75,000 ₪ בגין שלושה פרסומים שפרסם הנתבע בשלוש מדיות שונות ('רשת איקס', טלוויזיה ורדיו).

התובע הוא שר החוץ במועד הרלוונטי; התובעת היא עיתונאית ואשת תקשורת; התובעים נשואים זו לזה; הנתבע הוא איש תקשורת ותיק והוא, בין היתר, בעל חשבון ברשת איקס, פרשן בערוץ 12 ומגיש תכנית ברדיו 103.

בשלושת הפרסומים נושא התביעה ייחס הנתבע לתובעים מימון חופשה משפחתית בלונדון מכספי מדינה והוסיף שלצורך החופשה הנ"ל, התובע קבע פגישות מדיניות שנועדו להצדיק את המימון הנ"ל, וכי מדובר בפרקטיקה מוכרת. מנגד, הנתבע טוען להגנות מכוח הדין ולחילופין להקלות בפסיקת פיצוי מכוח הדין.

רקע עובדתי:

1. ביום 10.12.2024 רכשו התובעים כרטיסי טיסה תל-אביב - לונדון - תל-אביב. טיסת הלך ליום 14.4.2025 וטיסת חזור ליום 20.4.2025 (הכרטיסים נרכשו באמצעות כרטיס האשראי של התובע תמורת 14,008.42 ₪; חשבונית קבלה צורפה כנספח 3 לכתב התביעה).
2. ביום 14.4.2025 טסו התובעים ללונדון. לטענתם, בעת שהותם בלונדון לנו בדירת AIR BNB ושילמו על הלינה מכספם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

3. ביום 15.4.2025 פרסם דובר התובע במשרד החוץ הודעה לפיה התובע נפגש בלונדון עם מזכיר החוץ של בריטניה (נספח 2 לכתב ההגנה); דבר קיומה של הפגישה פורסם גם בעיתונות בריטית (נספח 4 לכתב ההגנה).

4. ביום 17.4.2025 כתב הנתבע ב'רשת 'איקס': "די גדעון, בחייאת, די. בבריטניה חוגגים פסחא, הפרלמנט סגור, הממשלה בקושי עובדת, הפגישות שלך לא מעניינות אף אחד בלונדון. תגיד שרצית לטוס לכמה ימים ללונדון עם גאולה על חשבוננו, ובדרך קוששת כל מיני פגישות להצדיק את הנופש. זה עדיף, די לחרטט לנו את הראש". (נספח 2 לכתב התביעה; להלן - "הפרסום הראשון").

5. באותו יום דרש התובע התנצלות מהנתבע ב'רשת איקס': "תתנצל מיד על עלילת הכזב- או שניפגש בבית המשפט" (נספח 6 לכתב התביעה).

6. יומיים לאחר מכן, ביום 19.4.2025, התראיין הנתבע (כפרשן) בתוכנית בערוץ 12 ואמר: "פרקטיקה שמוכרת לכל מי שעוסק בתחום כבר שנים, אתה רוצה לנסוע נגיד למשחק כדורגל טוב או חתונה של בת דודה או הופעה טובה של קולד פליי, אתה מתקשר לשגריר ומבקש ממנו לסדר לך 2-3 פגישות שיצדיקו את הנסיעה. עם המקבילים אם אתה שר, עם הקהילה היהודית.. ואז יש הצדקה" (קטע הווידאו צורף כנספח 7 לכתב התביעה; תמלול הוגש ביום 7.7.2026 ל'נט המשפט'; להלן - "הפרסום השני").

7. למחרת, ביום 20.4.2025, בתוכנית בהגשת הנתבע ומגיש נוסף בתחנת הרדיו FM103 אמר הנתבע: "אני מוכן להתערב על כל דבר. [...] אני רגוע וקורא שוב-אני לא רוצה פשרה, לא רוצה להסתדר, ואני רוצה תביעה, הדברים יתבהרו בבית המשפט [...] יש פרקטיקה בעניין הזה לא גדעון סער המציא, אך אני מכיר אותה מצוין - יש הופעה טובה, בת דודה מתחתנת בחו"ל, משחק כדורגל מצוין, אירוע שאתה רוצה לראות - אתה מתקשר לשגריר, מבקש ממנו לסדר שתיים-שלוש פגישות שתהיה הצדקה לנסוע לחו"ל על חשבון המדינה. זו פרקטיקה נהוגה שמתרחשת גם עכשיו לבושתינו. יש שרים שנוסעים על חשבון המדינה לנסיעות מיותרות. כל הנסיעות - כיף גדול כש59 מאחינו ואחיותינו במנהרות וכשיש תקופת מלחמה וכולם נדרשים למאמץ הם נוסעים ומבלים על חשבון המדינה עם טענות מגוחכות. הדבר הזה צריך לצאת ולהיחשף ברעש גדול" (קטע אודיו צורף כנספח 9 לכתב התביעה; תמלול הוגש ביום 7.7.2026; להלן - "הפרסום השלישי").

8. ביום 20.4.2025 שבו התובעים לישראל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

9. ביום 21.4.2025 פורסמה הודעת דובר משרד החוץ לפיה: "... לא הוגשה כל בקשה למימון נסיעת השר בחול המועד ללונדון. בהתאם - לא בוצע כל תשלום על ידי המשרד בגינה, לרבות עבור כרטיסי טיסה, מלון וכיוב'" (נספח 5 לכתב התביעה; נספח 2 לכתב ההגנה).

10. ביום 22.4.2025, לאחר שובם של התובעים לישראל (ולאחר מועד הפרסומים) ביצעו התובעים העברה בנקאית לבנק בלונדון על סך 1,200 פאונד. התובעים מיחסים תשלום זה למקום לינה בלונדון (העתק העברה צורף כנספח 4 לכתב התביעה).

רקע דיוני:

11. ביום 4.5.2025 הוגשה התביעה דנן בסדר דין מהיר (על-ידי באי כוחם הקודמים שהוחלפו במהלך ההליך). התביעה הוגשה כתביעה לפיצוי כספי בסך 75,000 ₪ ללא הוכחת נזק בגין שלושת הפרסומים. בנוסף התובעים עתרו לסעדים נוספים שאינם כספיים: הסרת הפרסומים; הודעה בכל המדיות שמדובר בפרסומים פוגעים; ופרסום התנצלות.

עיקר עמדת התובעים היא שהנסיעה המשפחתית ללונדון מומנה מכספם, והתובע ניצל את השהות בלונדון למפגשים עם גורמים מקצועיים שונים; התובעים טוענים שהפרסומים אינם בתום לב; לכתב התביעה צירפו התובעים תצהירים מטעמם; רשימת עדים; ותשעה נספחים.

כתב התביעה אינו מבחין בין התובע לתובעת והסעד הכספי מיוחס לשלושת הפרסומים ללא הבחנה בין שני התובעים ובין שלושת הפרסומים (סעיפים 47 ו-48.1 לכתב התביעה).

12. ביום 29.6.2025 הגיש הנתבע כתב הגנה נתמך בתצהירו ובארבעה נספחים.

עיקר עמדת הנתבע היא: היעדר יריבות עם התובעת; עיתוי הביקור הוא בחג הפסחא בו הפרלמנט הבריטי אינו פעיל; קיימת פרקטיקה של נסיעות פרטיות על חשבון המדינה המוכרת לנתבע; הפרסום נמצא בליבת זכות הציבור לדעת וחופש העיתונות; הפרסום מהווה עניין של 'מה בכך'; עומדת לנתבע הגנת תום הלב; עומדת לנתבע הגנת הקנטור; הגנת האכיפה הבררנית; הפרסום הראשון היה במענה לפרסום רשמי של התובע; התובע הוא שטרח להפיץ את המידע על פגישותיו המקצועיות בלונדון; התשלום על מקום הלינה בלונדון בוצע בדיעבד.

חלק מהותי מכתב ההגנה - לרבות המבוא ונספח 1 - כולל טענות המופנות כלפי עברו הרחוק של התובע (שנת 2014) בתחומים אחרים המרוחקים עניינית מהפרסומים כאשר הנתבע טוען שבגין הפרסומים העוסקים באירועים קודמים התובע נמנע מלתבוע את המפרסמים. לפיכך הנתבע טוען שהתובע נוהג כלפיו באכיפה בררנית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

13. ביום 22.12.2025 התקיים לפני דיון קדם משפט בהיוועדות חזותית.

הצעת פשרה שהצעתי לא הבשילה להסכמות; בהקשר לדיון זה אציין **לחייב** את דבריו האותנטיים של הנתבע לגבי חזרה מהפרסומים ואת אמירתו האותנטית לפיה הכרה בטעות היא אבן שואבת לאמינות עיתונאית. אולם התובעים לא הסתפקו בכך ועמדו על פיצוי כספי ואילו הנתבע, מצידו, לא חזר בו ולא תיקן בפועל את פרסומיו.

14. בהחלטה מיום 29.12.2025 נמחקו מכתב התביעה הסעדים שאינם כספיים: הסרת הפרסומים; הודעה על היות הפרסומים כוזבים ו-פרסום הודעת התנצלות ונותר לדיון הסעד הכספי בלבד.

15. ביום 25.5.2026 התקיים לפני דיון הוכחות. שלושת בעלי הדין נחקרו נגדית וכך גם מנכ"ל משרד החוץ.

16. בעלי הדין סיכמו טענותיהם בכתב. סיכומי התובעים הוגשו ביום 15.6.2026; סיכומי הנתבע הוגשו לאחר ארכה ביום 17.7.2026. לבקשתי, ולצרכי נוחות הגישו ב"כ התובעים תמלול של הפרסום השני והשלישי (שצורפו לכתב התביעה כקבצי וידאו ואודיו).

דיון והכרעה:

17. דיון בתביעה לפי חוק איסור לשון הרע נערך בארבעה שלבים וכך ייערך גם הדיון במקרה דנן:

השלב הראשון הוא שליפת המשמעות מהביטוי לפי אמות מידה מקובלת על האדם הסביר ופרשנות אובייקטיבית של הביטוי-פרסום לפי הנסיבות החיצוניות והלשון;

השלב השני הוא בחינה האם מדובר בביטוי-פרסום אשר חוק איסור לשון הרע מטיל חבות בגינו, לפי סעיפים 1 ו-2 לחוק איסור לשון הרע, וזאת לפי תכלית החוק ואיזונים חוקתיים;

השלב השלישי הוא בחינת ההגנות העומדות למפרסם-הנתבע;

השלב הרביעי הוא בחינת גובה הפיצוי.

לארבעת השלבים הנ"ל ראו, בין היתר, ע"א 4534/02 **רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ** (4.3.2004); להלן - "**עניין רשת שוקן**").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

שלב א' - המשמעות האובייקטיבית של הביטויים/פרסומים:

18. בשלב ראשון של ניתוח עוולת לשון הרע: "יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת [...] "(עניין רשת שוקן).

19. התובעים טענו שבשלושת הפרסומים הציג הנתבע את התובעים כמי שנסעו לחופשה משפחתית על חשבון המדינה או כמי ש"עשו קומבינה" (בלשון העם) על מנת לממן חופשה פרטית מהקופה הציבורית" (סעיף 34 לכתב התביעה).

מכתב ההגנה עולה שהנתבע אינו חולק על משמעות זו ביחס לתובע ואילו במערכת היחסים בין התובעת לנתבע, טען להיעדר יריבות.

20. ביחס לתובע: -

המשמעות האובייקטיבית של כל אחד משלושת הפרסומים היא הצגת התובע כמי שמימן חופשה משפחתית בלונדון מכספי המדינה (כפי שנהגו אנשי ציבור אחרים בעבר, לטענת הנתבע) כאשר לצורך המימון הציבורי של החופשה המשפחתית התובע קבע לעצמו פגישות עבודה בלתי נחוצות.

21. ביחס לתובעת: -

המסקנה שונה במערכת היחסים שבין התובעת לנתבע. אמנם התובעת היא בת זוגו של התובע. אולם המשמעות האובייקטיבית של הפרסומים אינם שהתובעת היא שנהגה שלא כדין. הפרסומים מכוונים להתנהלות התובע כשר חוץ וכמי שיכול לקבוע לעצמו את אותן "פגישות מאולצות". אזכור שם התובעת (ואזכור זה קיים רק בפרסום הראשון) מהווה צורת ביטוי של הדגשת המימד המשפחתי בהתנהלות התובע והצגת התנהלותו באור שלילי יותר.

ממילא בפרסום השני (בטלוויזיה) התובעת אינה נזכרת למעט תמונתה כשקופית-רקע; טענת הפרסום בדמות שקופית-רקע לא נזכרה בכתב התביעה, אלא בעדות התובעת, וככזו היא מהווה הרחבת חזית; בפרסום השלישי (ברדיו) אין אזכור לתובעת.

במובן זה צודקים ב"כ הנתבע שהתובעת היא "לא יותר מלוואי בהתייחסות לתובע, כאיש ציבור אשר חייב לציבור דין וחשבון, לא היא" (עמוד 8 לסיכומי הנתבע).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

זאת ועוד. מבחינה דיונית בכתב התביעה, אין כל תיאור ו/או הסבר באשר לפגיעה הנטענת בתובעת ובמובן זה צודקים ב"כ הנתבע גם בכך שאין לראות בפרסומים כמופנים לתובעת ובמובן זה התביעה לוקה בכלליות יתר.

שלב ב'- האם מדובר בפרסומים שהחוק הטיל חבות בגינם בהתחשב באיזונים חוקתיים:

22. בשלב השני של ניתוח עוולת לשון הרע "יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק" (עניין רשת שוקן).

23. סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע מגדיר 'פרסום':

"פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, [...]

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת

הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע."

בנסיבות מדובר בפרסומים כהגדרתם בחוק איסור לשון הרע. הפרסום הראשון - בכתב, והגיע לקהל העוקבים אחר הנתבע ב'רשת איקס'. הפרסום השני והשלישי, הם פרסומים בעל-פה שהגיעו (בהתאמה) לקהל צופי ערוץ 12 ולקהל מאזיני רדיו 103.

24. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר 'לשון הרע', בין היתר, כך:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח

ידו או במקצועו;"

25. התובעים טענו בהקשר זה ששלושת הפרסומים עונים להגדרת 'לשון הרע' במובן זה שהם פגעו בשם הטוב והפרסומים מייחסים להם חוסר יושר ועשיית שימוש לרעה במשרה שלטונית; הנתבע לא התייחס לשלב זה (אולם, כאמור טען להיעדר יריבות בינו לתובעת).

26. לגבי התובע: -

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

אין מחלוקת על עצם הפרסומים; הפרסומים המייחסים לתובע נטילת טובת הנאה על חשבון הציבור לצרכים פרטיים עלולים לבזות את התובע בשל מעשה שעשה ובמובן זה גם עלולים לפגוע במשרתו. במובן זה מדובר ב'לשון הרע' לסעיף 1 לחוק, ויש לראות בתנאי זה מתקיים במערכת היחסים שבין התובע לנתבע.

27. לגבי התובעת: -

המסקנה **שונה** באשר למערכת היחסים שבין התובעת לנתבע: שכן, הפרסומים מכוונים לתובע ולא לנתבעת. כפי שצינתי לעיל, אזכור התובעת בפרסום הראשון הוא שולי ונועד להעצים את המימד השלילי בהתנהלות התובע.

בפרסום השני (בטלויזיה) התובעת כלל אינה נזכרת למעט שקופית-תמונה שהוצגה ברקע דברי הנתבע וממילא בכתב התביעה לא הובהר כיצד הפרסום השני מהווה לשון הרע כלפי התובעת; בפרסום השלישי (ברדיו) התובעת כלל אינה נזכרת.

כאמור, כתב התביעה לוקה בכלליות במובן זה שהוא מתייחס בהקשר זה לתובעים כמקשה אחת וקשה לחלץ ממנו מהי הפגיעה בתובעת. ב"כ התובעים ניסו לתקן קושי זה בסיכומיהם ("והתובעת הוצגה כמי שנהנית משחיתות וגזלת את קופת המדינה"; סעיף 12). אולם בהקשר זה מדובר גם בהרחבת חזית אסורה וגם כזו שאינו מתיישבת עם תוכן הפרסומים ופרשנותם.

28. לפיכך, **כבר עתה מצאתי כי דין התביעה שהגישה התובעת להידחות; מכאן ואילך אדון במערכת היחסים שבין התובע לנתבע בלבד.**

שלב ג' - הגנות:

29. בשלב שלישי של הדיון בעוולת לשון הרע "יש לברר אם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק" (זאת, בהנחה שהתקיימו שני השלבים הראשונים, כבעניינו; עניין רשת שוקן).

30. בניגוד לשני השלבים הראשונים בהם הנטל על התובע, בשלב זה על הנתבע-המפרסם להרים את הנטל (ולו הראשוני) שעומדת לו הגנה, אחת או יותר, מבין הגנות חוק איסור לשון הרע (ראו רע"א 6557/20 ערוץ 10 החדש בע"מ נ' שרת התרבות והספורט (13.3.2024): "נטל הוכחת טענות ההגנה בתביעת לשון הרע – רובץ על כתפי הנתבע").

31. למעשה, הנתבע השליך את עיקרי יהבו על הגנות מכוח הדין והפסיקה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

בכתב ההגנה ובסיכומיו הנתבע ציין הגנות רבות. רובן הוזכרו על פני שורה אחת; חלקן אף הוצגו לראשונה רק בסיכומי הנתבע ובמובן זה הן מהוות הרחבת חזית; חלקן נטענו בכתב ההגנה ונזנחו בסיכומי הנתבע; להלן אדון בהן, ככל הניתן לפי סדרן בחוק איסור לשון הרע.

1. הגנת האמת בפרסום :-

32. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע: "**במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.**"

כדי לבסס הגנה זו על הנתבע להוכיח הן את התנאי לפיו הפרסום הוא 'אמת' הן את התנאי לפיו קיים עניין לציבור (לשני התנאים ראו ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פורוש (22.2.2017)).

33. בכתב ההגנה טען הנתבע שעומדת לו הגנת אמת בפרסום לפי הסעיף הנ"ל (סעיף 1 לכתב ההגנה, עמוד 2); בסיכומיו, הנתבע לא חזר על טענה זו.

34. הגנת האמת בפרסום אינה עומדת לנתבע. לא רק שהנתבע זנח את הטענה בסיכומיו. מבחינה מהותית אין לפני כל ראיה שהפרסומים שפרסם הנתבע נכונים עובדתית. דהיינו, שהתובע מימן חופשה משפחתית מכספי המדינה ולצורך כך קבע פגישות עבודה מאולצות בלונדון.

התובעים שילמו על כרטיסי הטיסה ללונדון לפני הנסיעה המשפחתית ועל הלינה בדיעבד. גם אם התשלום על לינה בדירת AIRBNB בוצע בדיעבד, וזו אינה הדרך המקובלת לשאת בהוצאות לינה - אין לפני ראיה לכך שהתובע ניצל כספי המדינה לצורך חופשה המשפחתית כפי שהנתבע ייחס לו בפרסומים.

לכן, הפרסומים בהם ייחס הנתבע לתובע מימון חופשה משפחתית מכספי המדינה שגויים, והתנאי שלפיו הפרסום הוא אמת - אינו מתקיים.

35. למען הסר ספק, יובהר שאיני קובע דבר לגבי קיומה, או היעדרה, של פרקטיקה מהסוג לה טען הנתבע, למעט שזו לא הוכחה בהליך שלפני.

2. הגנת האמת בפרסום המורחבת :-

36. בסיכומי הנתבע טענו באי כוחו שהפסיקה מכירה ב"הגנת האמת המורחבת" שתחול "גם על מסקנות סבירות המוסקות מעובדות נכונות, כל עוד מדובר במסקנה שאדם סביר היה רשאי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

להסיק בזמן אמת מן העובדות שעמדו בפניו (עמוד 6 לסיכומי הנתבע). לטענתם, הגנה זו חלה בנסיבות העניין.

37. דין טענה זו להידחות משני טעמים:

ראשית, טענה זו לא נטענה בכתב ההגנה. לפיכך, היא מהווה הרחבת חזית אסורה. די בכך היה כדי לדחותה.

שנית, טענת ההגנה אינה מתאימה לנסיבות. מעיון בפסיקה אליה הפנו ב"כ הנתבע (בעמוד 6 לסיכומי הנתבע שהיא פסיקה בערכאות הנמוכות) עולה שבמקרים מסוימים בתי המשפט קבעו שמתקיימת הגנה כזו המשתרעת על מסקנה/הבעת דעה המוסקת מעובדות נכונות.

אין אלה פני הדברים כאן כיוון שהנתבע לא השכיל להוכיח את מרבית העובדות עליהן הסתמך: (1) הנתבע לא הוכיח **"פרקטיקה שמוכרת לכל מי שעוסק בתחום כבר שנים..."** ולמעשה לא הוצג ולו מקרה אחד שכזה; (2) הנתבע לא הוכיח שפגישות התובע בלונדון הן מאולצות ונקבעו לצורך מלאכותי. אפילו נספח 3 לכתב ההגנה שמהווה לכאורה תימוכין לכך שהפרלמנט הבריטי בחופשת פסחא בתאריכים 8-22.4.2025 אינו מהווה הוכחה לכך שממשלת בריטניה (להבדיל מהפרלמנט) אינה פעילה במועדים הנ"ל (כאשר הפגישה שהציג משרד החוץ היא פגישה בין התובע לבין מקבילו הבריטי).

אין די בכך שהתובע קיים פגישות עבודה בלונדון בעת חופשת פסחא כדי להציג "עובדה" שגויה באופן בה הוצגה. לא ניתן לראות בפרסומים כמסקנה/הבעת דעה על בסיס עובדות נכונות, אלא כ"עובדה" המוצגת בעיקר על "ניסיון" מקצועי והשערות (שאינן מוכחות). אין לראות בנתבע בנסיבות דגן כמי שהסיק מסקנות סבירות מעובדות. לפיכך, אפילו היתה נטענת הטענה להגנת אמת מורחבת בכתב ההגנה - אין אלו הנסיבות בהן היא תחול.

33. הגנת סעיף 15(1) לחוק - אי ידיעה על נפגע או נסיבות

38. סעיף 15(1) לחוק איסור לשון הרע קובע: **"במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם [...] הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: (1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3"**.

39. כדי לבסס הגנה לפי סעיף 15(1) הנ"ל - בדומה ליתר הגנות סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע - על הנתבע הנטל להוכיח הן קיומה של נסיבה אחת מבין 12 הנסיבות שבסעיפים הקטנים של סעיף 15 הנ"ל הן תום לב, כתנאים מצטברים. ראו ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פורוש (22.2.2017):

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

"מדובר, אם כן, בקשת של נסיבות שבהן תקום לנתבע הגנה אף במחיר פגיעה בשם הטוב של הנפגע, בהתקיים שני התנאים המצטברים: האחד, כי הנתבע עשה את הפרסום בתום לב; והשני, כי הפרסום נעשה באחת הנסיבות המנויות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק [...]"

40. בכל האמור לטענה להגנה לפי סעיף 15(1) - טענה זו לא נטענה בכתב ההגנה והוזכרה בשורה אחת בסיכומי הנתבע (עמוד 5). במובן זה היא מהווה גם הרחבת חזית וגם טענה שנטענה בכלליות.

אפילו היתה הטענה נטענת בכתב ההגנה אין בה כדי להקים הגנה לנתבע. שכן, הנתבע הוא איש תקשורת ותיק והיה עליו לדעת שהצגת נתון שאינו מאומת עובדתית לגבי התובע כאיש ציבור עלול לפגוע בתובע.

4. הגנת סעיף 15(2) לחוק - חובה חוקית לפרסם

41. סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע קובע **"במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם [...] הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום"**.

42. הנתבע לא ציין מהי החובה החלה עליו לפרסם את שפרסם. אני מתקשה לראות חובה חוקית מוסרית או חברתית לפרסם את שפרסם הנתבע בנסיבות.

אולם, גם אם אניח לזכות הנתבע שחלה עליו חובה להביא עובדות לידיעת הציבור ככל שאלו בידיעתו (ואיני מוצא לנכון לטעת מסמרות בהקשר זה) חובה שכזו קשורה בקשר בל ינתק לבחון האם המידע שהנתבע מציג לציבור הוא מידע נכון, ולפרסם מידע אמין ומדויק; או לחלופין להביע דעה/למתוח ביקורת מבלי להציג "עובדות" כעובדות.

43. בהקשר להגנה הנטענת לפי סעיף 15(2) הנ"ל אוסיף שגם התנאי בדבר "תום לב" (במובנו של חוק איסור לשון הרע) אינו מתקיים בכל אחד משלושת הפרסומים.

כאשר הנתבע כאיש תקשורת מנוסה מפרסם כ"עובדה" מידע שגוי; כאשר הנתבע אינו משכיל להציג תשתית ראייתית לפרסום אותה "עובדה"; כאשר הנתבע אינו פונה טרם הפרסום לקבל את תגובת הנפגע הפוטנציאלי (או דוברות משרד החוץ) - קשה לראות את תנאי 'תום הלב' כמתקיים. קל וחומר, שהדברים נכונים ביחס לפרסום השני והשלישי, לאחר שהתובע הטיח בנתבע שמדובר ב'עלילת כזב', והנתבע שב על הפרסום בטלויזיה וברדיו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

5. הגנת סעיף 15(3) לחוק - הגנה על עניין אישי כשר

44. סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע קובע: "במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם [...] הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: [...] (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של [...] הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;".

45. הנתבע טוען להגנת תום הלב גם לפי סעיף זה. בכתב ההגנה לא פירט דבר בהקשר זה. בסיכומיו הסתפק בכך שציין שהפרסום נעשה לשם הגנה כלשהי של הנתבע או של אדם אחר.

46. לא מצאתי שהגנה זו עומדת לנתבע.

אני יוצא מנקודת מוצא לפיה לנתבע עניין בפרשנות התנהלות של התובע כשר החוץ. אולם, גם בהתחשב בנקודת מוצא זו אין כל הסבר מדוע מדובר בהגנה על עניין אישי של הנתבע. חוסר הפירוט בהקשר זה עומד לנתבע לרועץ והכלליות בה נטענה הטענה משקפת זניחה דה-פקטו שלה.

בנוסף, ממילא הנתבע לא השכיל להוכיח 'תום לב' במובנו של חוק איסור לשון הרע (ראו הדיון בהגנה לפי סעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע).

6. הגנת סעיף 15(4) לחוק - הבעת דעה או עובדה

47. סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע קובע: "במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם [...] הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: [...] (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד [...] רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות".

48. בהקשר להגנה זו יש לבחון האם הפרסומים הם בגדר 'הבעת דעה' או 'עובדה' ולצורך כך אזכיר את ההלכות החשובות בעניינה של הגנה זו, כפי שהובאו ברע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ זוהר (30.5.2023) ; להלן - "עניין חוזה חדש") :

א. נקודת האיזון בין הזכות לשם טוב של איש ציבור לבין חופש הביטוי נוטה לקוטב בו שוכן חופש הביטוי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

ב. קיים ספקטרום רחב של ביטויים. בצד אחד ביטויים המהווים לשון הרע ובצד שני ביטויים שאינם לשון הרע. ביטויים שעניינם הבעת דעה קרובים יותר לקוטב השני הנ"ל, כלומר, ביטויים שאינם המהווים לשון הרע.

ג. יש להבחין בין 'עובדה' לבין 'דעה': "ככלל, עובדה עניינה בנתונים אובייקטיביים, בתיאור מציאות מסוימת; היא יכולה להיות אמיתית או שקרית, וניתן לאששה או להפריכה. [...] דעה, לעומת זאת, היא התרשמות סובייקטיבית, והיא אינה נכנסת לתבניות נוקשות של אמת ושל שקר. דעה עשויה להיות משכנעת, סבירה, הגיונית, וכן גם להפך [...]"

המחבר אורי שנהר מציע בספרו מבחן דומה: "פרסום עובדתי מתאר מציאות כפי שנקלטה על ידי החושים. דעה היא פרסום המתאר מחשבה בנוגע למציאות" (דיני לשון הרע, 2024, עמודים 612-613).

ד. השאלה האם פרסום הוא 'עובדה' או 'דעה' נעשית לפי משמעות המלים בעיני האדם הרגיל (בהקשר זה כבוד השופט סולברג בעניין חוזה חדש מפנה ומצטט מע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ (24.2.1977)).

לצורך הכרעה בסיווג עובדה/דעה יש לשאול מה המסר הנקלט מהפרסום; הפרשן המשפטי נדרש לבחון, בין היתר, אם מדובר בלשון ציורית או מטאפורית או מוגזמת או אחרת שיש בה משום דרך התבטאות של המפרסם וזאת כדי להימנע מפגיעה שאינה מידתית בחופש הביטוי ובחופש העיתונות.

49. ולענייננו: -

הפרסומים צוטטו לעיל. לשונם נתפסת על ידי האדם הרגיל כהצגת עובדה (שגויה) ולא כ'דעה'. תומכת במסקנה זו גם תוכנם. גם זהות הנתבע כאיש תקשורת ותיק (בעל 'קרדיטביליות', לשיטתו) וגם ההחלטיות בה פורסמו הפרסומים על ידי הנתבע.

הלשון, זהות הדובר, אופן הצגת הדברים מוליכים למסקנה שהקורא/הצופה/השומע את דברי הנתבע מקבל אותם כ'עובדה' (שגויה) ולא כהבעת דעה. כלומר, שהנתבע מימן נסיעה משפחתית על חשבון המדינה, ולצורך כך קבע פגישות עבודה מאולצות בלונדון; ובכך האדם הרגיל מבין שהנתבע חוטא לתפקידו הציבורי ויושרתו נפגמת.

50. את הפרסומים המייחסים לתובע נסיעה משפחתית על חשבון המדינה, אגב קביעת פגישות מאולצות - ניתן גם לסווג אמת/שקר. על כן מסקנתי הברורה היא שהפרסומים אינם "דעה" אלא "עובדה" (שגויה) וככאלה - אינם נהנים מהגנת סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

51. לשלמות התמונה אוסיף שבזמן אמת, טרם קיבל הנתבע ייעוץ משפטי גם הנתבע ראה בפרסומים כ"עובדה". בתוכנית הרדיו (בה פורסם הפרסום השלישי) היה זה הנתבע שהתייחס לדבריו כ"עובדה" במובן זה שטען כי יש לו הוכחות לדבריו ("ההוכחות שיש לי הן מכאן עד, ..., רגע, ההוכחות שיש לי לכל מילה שאמרתי, הן מכאן ועד התקרה, ...") והרי הוכחות הן ביחס לעובדה ולא ביחס לדעות.

52. אוסיף ואזכיר שגם אם היה משכיל הנתבע להוכיח שמדובר ב"הבעת דעה" היה עליו להוכיח את תנאי 'תום הלב' שלא הוכח במקרה דנן (ראו הדיון בהגנה לפי סעיף 15(2) לעיל).

7. סעיף 15(6) לחוק - פרסום בעקבות פרסום

53. סעיף 15(6) לחוק איסור לשון הרע קובע: "במשפט [...] אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם [...] הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: [...] הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה".

54. הנתבע טוען שהפרסומים היו דברי ביקורת על פרסומי התובע שהוצגו ברבים ועל התובע כשר החוץ. הנתבע לא פירט דבר בהקשר של הגנה זו. סיכומיו מתייחסים להגנה זו בכלליות ועל פני שורה בודדת (בעמוד 5).

55. דין טענת הגנה זו להידחות.

ראשית, כיוון שהיא נטענה באופן כללי וללא פירוט ובמובן זה המסקנה המתבקשת היא שהנתבע לא הרים את הנטל המוטל עליו. בכלליות בה היא נזכרה בסיכומי הנתבע יש להתייחס אליה כטענה שנזנחה דה-פקטו.

שנית, כיוון שלגוף עניין הנתבע מערב מין שבאינו מינו. הפרסומים נושא התביעה לא היו במענה לפרסומי התובע על דבר קיומה של פגישה בלונדון או על תוכנה. הפרסומים מכוונים לעצם הנסיעה ללונדון על חשבון כספי המדינה, כאשר הפגישה עם שר החוץ הבריטי משמשת "תירוץ" למימון נסיעה משפחתית;

שלישית, משום שגם בהקשר זה על הנתבע להוכיח שפעל ב'תום לב' (במובן של חוק איסור לשון הרע) והוא לא השכיל לעשות כן (ראו הדיון בהגנה לפי סעיף 15(2) לעיל).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

8. הגנה לפי סעיף 15(12) לחוק - היעדר ידיעה על כוונה לפרסם (לגבי פרסום שני ופרסום שלישי)

56. בסיכומיו טען הנתבע להגנה לפי סעיף 15(12) לחוק איסור לשון הרע שעניינו פרסום בשידור רדיו או טלוויזיה שלא הוקלטו מראש ושהנתבע לא ידע ולא יכול היה לדעת על הכוונה לפרסום לשון הרע.

57. טענה זו לא נטענה בכתב ההגנה ולכן היא מהווה הרחבת חזית. לא ניתן להעלות אותה לראשונה בסיכומים. לא לחינם התובעים לא התייחסו אליה.

9. סעיף 16(א) לחוק - חזקת הגנת הפרסום בתום לב:

58. הנתבע טען בכתב ההגנה ובסיכומיו שלפי סעיף 16(א) לחוק עומדת לו חזקת תום הלב בפרסום. סעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע קובע: "הוכיח [...] הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באופן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב".

59. טענה זו, כמו מרבית טענות ההגנה נטענה בכלליות יתרה. כאמור בהקשר לדיון בהגנה לפי סעיף 15(2) לעיל אני מוצא קושי רב בפרסומים שפרסם הנתבע כאיש תקשורת מנוסה, המציג ב'רשת איקס' "עובדה" על סמך שברי מידע קודם בלתי מוכח בצירוף השערות, ללא בדיקה סבירה, ללא קבלת תגובה מהנפגע (או ממשרד החוץ); הדברים נכונים מכוח קל וחומר, לגבי הפרסום השני והשלישי, משום שהנתבע שב ופרסם את "העובדה" לאחר שהתובע הבהיר לו מדובר בעלילת כזב.

10. הגנת האכיפה בררנית:

60. הנתבע טוען שעומדת לו הגנת האכיפה הבררנית בשני מובנים:

האחד, התביעה בגין הפרסומים הוגשה נגדו בלבד ולא נגד אף אחד אחר מבין 561 מהמגיבים על הפרסום הראשון ב'רשת איקס' ובכלל זה התביעה לא הוגשה נגד עיתונאים אחרים.

השני, התובע נמנע מלתבוע מפרסמים אחרים בהקשרים אחרים שייחסו לו מעשים חמורים יותר בשנת 2014.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

61. בפתח הדיון בהגנה זו אציין שב"כ הנתבע מודים (בהגינותם ובסיכומיהם) כי **"ככלל, רשאי תובע לבחור את מי לתבוע"** (עמוד 3 לסיכומי הנתבע) וכי **"אין מוטלת עליו לנקוט הליכים נגד כל מי שעסק בנושא מסוים"** (שם).

62. אכן, כל אדם הסבור שעומדת לו עילה רשאי לפנות לבית המשפט ולהגיש תביעה. התובע הוא אדון לתביעתו והוא שמחליט את מי לתבוע. הנתבע אינו יכול לבחור עבור התובע את מי לתבוע. קל וחומר, שהדברים נכונים בהקשר למאות תגובות שפורסמו ב'רשת איקס'. הציפייה שלפיה התובע יתבע כל מגיב ומגיב, וגם כל עיתונאי ועיתונאי, אינה הגיונית ואינה סבירה.

לפיכך, גם אם עיתונאי נוסף פרסם פרסום דומה לפרסומים נושא הליך זה, וגם אם הפרסום של עיתונאי אחר היה מוקדם יותר בזמן - אין בכך כדי להקנות לנתבע הגנה זו.

63. התמונה הדיונית בהקשר להגנה נטענת זו לא תהא שלמה מבלי שאזכיר שהנתבע וב"כ הנתבע בחרו כ'קו הגנה' מרכזי ולהתמקד באירועים המיוחדים לתובע בשנת 2014.

למעשה בכך עוסק "המבוא" לכתב ההגנה (עמוד 3, סעיף 8 לכתב ההגנה); לצורך כך הנתבע צירף לכתב ההגנה כ-30 עמודים של מפרסמים שונים שפרסמו דברים שונים על התובע, בעיקר על רקע אירועים שלכאורה ארעו בשנת 2014 (נספח 1). לכך גם הוקדש מרבית עמוד 4 לסיכומי הנתבע (הסיכומים אינם מחולקים לסעיפים).

64. אומר את הדברים באופן שאינו משתמע לשתי פנים: נכון היה להימנע מקו הגנה זה שיש בו כדי להפוך דיון משפטי ל'זירת התגוששות' בין פוליטיקאי לעיתונאי בהקשר בלתי רלוונטי למחלוקת.

אין בפרסומים שמתייחסים לאירועים משנת 2014 תחילתה של רלוונטיות לפרסומים נושא התביעה. הקשר בין הפרסומים נושא התביעה לבין פרסומים משנת 2014 המיוחדים לתובע אינו יכול להתחיל ולבסס טענה לאכיפה בררנית (שהיא ממילא טענה קשה להוכחה בדיני לשון הרע).

משכך אני סבור שאין מקום לדון ולהכריע באירועים נטענים מעולם תוכן אחר ומעשור קודם.

65. למקרא כתב ההגנה, נספחיו, ואף חקירת התובע (אותה לא התרתי) קשה להשתחרר מהרושם שלפיו הבחירה ב"קו הגנה" זה אינה אלא ניסיון להרתיע את התובעים מלברר את התביעה. אלמלא היה מדובר בסדר דין מהיר, ייתכן גם שהיה מקום להורות על מחיקת חלקים מכתב ההגנה בשלב מוקדם יותר של ההליך.

66. ודוק: אני ער לתחושות ולדברי ב"כ הנתבע. בסיכומיהם טענו ל"פגיעה אנושה בהגנת הנתבע" בהקשר זה וגם **"ביהמ"ש הנכבד פגע בזכותו של הנתבע בכך שלא התיר לנתבע לחקור ע"פ**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

הגנתו" וגם "ביהמ"ש פעל בניגוד לשיטה האדברסרית הנהוגה במקומותינו וחרף שאפילו התובעים לא התנגדו לאמור בקו הגנה זה, חסם ביהמ"ש הנכבד באופן מוחלט את זכותו של הנתבע לברר עם התובע במישרין ובעקיפין".

67. איני מקבל את התיזה של ב"כ הנתבע באשר לתפקידו של בית המשפט.

שיטתנו המשפטית-דיונית אינה שיטה אדברסרית טהורה. ודאי שלא לפי תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. תקנה 3(א) לתקנות הנ"ל קובעת שבית המשפט הוא האחראי על ניהול ההליך:

"בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוטי לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליזום, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן".

ראו גם רע"א 73497-06-25 רשות הפיתוח נ' קסאס (2.6.2026):

"דברים אלה מקבלים משנה תוקף מאז כניסתן לתוקף של תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 [...] כך, ראוי להזכיר את הוראת תקנה 176(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, המעגנת את סמכותו הכללית והרחבה של בית המשפט דלתת בכל עת הוראות לכל עניין שבסדרי הדין וכן לתקן כל פגם או טעות בכל הליך [...] אם ראה לנכון צורך בכך לשם הגשמת מטרות תקנות אלה" (וראו גם: תקנות 1-2 לתקנות סדר הדין האזרחי, באשר למטרות סדרי הדין – 'להגיע לחקר האמת, ולהשיג תוצאה נכונה ופתרון צודק של הסכסוך', ולקיים 'הליך שיפוטי ראוי והוגן'). בפרט, תוצר תקנה 3 לתקנות סדר הדין האזרחי, שלפיה 'בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוטי לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליזום, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן'".

68. ב"כ הנתבע הפנו לדברי כבוד השופט יואל זוסמן ב-ע"א 116/66 חלקה 62 בגוש 6946 נגד זמל (13.9.1966) לעניין תפקידו האדורסרי של בית המשפט בניהול ההליך. נראה שלא לחינם ההפניה היא לפסק דין כה ותיק. מאז פסק הדין הנ"ל חלפו כ-60 שנה ותפקידו של בית המשפט בניהול ההליך השתנה.

69. הגנת האכיפה הבררנית, על שני חלקיה, אינה עומדת לנתבע במקרה דנן והיא נדחית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

11. 'תביעת השתקה' וביקורת עיתונאית וציבורית: -

70. הנתבע טען שהאכיפה הבררנית שנקט בה התובע שלובה בהיותה של התביעה דגן 'תביעת השתקה' והיא בעלת אפקט מרתיע על ביקורת ציבורית.

71. דעתי שונה.

ראשית, אין לפני פרי כוחות שיכולים לבסס את הטענה ל'תביעת השתקה'. הנתבע הוא אדם רב פעלים שהביגורפיה שלו מספרת על כישוריו והישגיו. לנתבע נגישות לרדיו (כמגיש) ולטלוויזיה (כפרשן) והוא גם יכול להעמיד לעצמו ייצוג משפטי איכותי.

אם לא די בכך, בפרסום השלישי הנתבע הוא זה שהודיע ברדיו שהוא מחכה שתגוש תביעה: **"אני מייחל לזה שתגוש תביעה... אני רוצה שתגוש תביעה..."**. בנסיבות בהן הנתבע "מייחל" לתביעה, מוטב היה שלא לטעון את הטענה ל'תביעת השתקה' כלל.

שנית, אין לראות בתביעה כזו שצריכה להרתיע מביקורת ציבורית ותקשורתית בכלל ועל רשויות השלטון בפרט. אל לעיתונאים ולתקשורת לחשוש מלהביע דעה (!). אל להם לחשוש מלבחון, לחקור ולדרוש בהתנהלות של אנשי ציבור ורשויות שלטון ולחשוף התנהלות שאינה תקינה. אל להם לחשוש מתביעה מצד אנשי ציבור אם יחשפו התנהלות פסולה. ההפך הוא הנכון. על התקשורת ועל נשות ואנשי התקשורת לחשוף ולהתריע. אולם באותה נשימה עליהם להציג עובדות מבוססות.

דווקא מתוך רצון להקפיד על חופש הביטוי ועל חופש העיתונות - על איש תקשורת המציג מידע לציבור להקפיד להציג **עובדה** כעובדה, לאחר בדיקה. שאם לא כן, הוא עצמו חוטא למטרה העומדת לנגד עיניו והוא עצמו פוגע במשקל שיש לתת לאמירותיו.

12. "תביעת השפעה":

72. בסיכומי הנתבע נטענה טענה חדשה שלא מצאתי לה התייחסות בכתב ההגנה, ולפיה התביעה דגן היא **"תביעת השפעה"**. כלומר, התביעה היא כלי שרת בידי התובע לצרכים אחרים (עמוד 3 לסיכומי הנתבע) ו"שנועדה לשרתו במשחק הפוליטי ולהשתיק כנגדו ביקורת ציבורית הנובעת מהתנהגותו" (עמוד 5 לסיכומי הנתבע, שתי השורות הראשונות).

73. טענה זו מהווה הרחבת חזית אסורה וממילא גם בסיכומי הנתבע היא לא הוצגה כ'הגנה' (בפרק ה' שעניינו הגנות והקלות) אלא כטענה כללית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

13ג. הגנות נוספות וסיכום שלב ההגנות:

74. בכתב ההגנה טען הנתבע להגנת זוטי דברים (לפי סעיף 4 לפקודת הנזיקין); לאשם תורם של התובע; להסתכנות מרצון של התובע; לרשלנות תורמת (סעיף 1 לכתב ההגנה); להגנת הקנטור (סעיף 3 לכתב ההגנה). לכל אלו אין זכר בסיכומי הנתבע, ויש לראות בהן טענות שנוכחו.

75. לסיכום שלב זה, אף לא אחת מהגנות בחוק איסור לשון הרע ובפסיקה אינה עומדת לנתבע (במערכת היחסים בינו לבין התובע) ואינה חוסמת את התובע טרם שלב הפיצוי הכספי.

שלב רביעי - שלב הפיצוי:

76. השלב הרביעי והאחרון בדיון בעוולת לשון הרע הוא שלב הפיצוי (ראו עניין רשת שוקן).

החוק והפסיקה מתווים שיקולים לפסיקת גובה הפיצוי; הפסיקה שעניינה פיצוי ללא הוכחת נזק בדיני לשון הרע מכירה בתכליות תרופתיות; עונשיות; ו-חינוכיות-הרתעתיות (לניתוח התכליות ראו ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (4.8.2008)).

77. רשימת השיקולים המוכרים לפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק ארוכה ומגוונת. ראו, בין היתר, ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל (14.3.2016); להלן - "עניין פלונית"; ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp נ' עזר (22.7.2015); רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקר (12.11.2006); סעיף 19 לחוק איסור לשון הרע.

78. עוד ניתן לומר כהערה כללית בפתחו של הדיון בשלב זה שמלאכת אומדן הנזק וקביעת גובה הפיצוי היא משימה שאינה פשוטה (ראו עניין פלונית דלעיל).

79. ולענייננו: -

מטבע הדברים התובעים הפנו לשיקולים התומכים בפסיקת פיצוי על הצד הגבוה והנתבע הפנה לשיקולים התומכים בפסיקת פיצוי ברף נמוך, לרבות להקלות בסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע. הנתבע הוסיף וטען לאי הוכחת נזק.

80. לצורך קביעת הפיצוי בגין הפרסומים (ככל שהם מופנים לתובע בלבד) נתתי דעתי (בעיקר) לשיקולים הבאים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

מצד אחד : -

א. 'חזרתיות בפרסום' - הנתבע פרסם שלושה פרסומים שונים באותו עניין בשלוש מדיות שונות. הנתבע פרסם את הפרסומים השני והשלישי גם לאחר שהתובע הבהיר לו שהוא (הנתבע) שוגה. התנהלות זו מצד הנתבע מהווה שיקול לפסיקת פיצוי גבוה.

ב. היקף החשיפה של הפרסומים לציבור רחב באמצעות 'רשת איקס' בטלוויזיה וברדיו מהווה שיקול לפסיקת פיצוי גבוה.

מצד שני : -

ג. תפקיד התובע כאיש ציבור - התובע הוא שר החוץ בממשלת ישראל במועד הרלוונטי, והכל מבחירתו המקפלת בתוכה הסכמה לווייתור מסוים על פרטיות (בהשוואה לאדם שאינו איש ציבור), והסכמה לחשיפה יתרה לביקורת ציבורית ותקשורתית, גם בנושאים שאינם בליבת עשייתו הציבורית.

מאפייני תפקידו של התובע מהווים שיקול לפסיקת פיצוי על הצד הנמוך.

ד. התנהלות התובע - התובע עצמו בחר לערב בין נסיעה משפחתית-פרטית לפגישות מקצועיות. אמנם, התובע לא מימן חופשה משפחתית מכספי ציבור, אלא פינה מזמנו הפרטי בחופשה לצורך ציבורי. אולם, לבחירת התובע לערב בין ענייניו הפרטיים לציבוריים תרומה מסוימת לכך שהנתבע פרסם את הפרסומים (מבלי לגרוע מאחריות הנתבע לבדוק עובדות).

התנהלות זו מצד התובע מהווה שיקול לפסיקת פיצוי על הצד הנמוך.

ה. התנצלותו המשתמעת של הנתבע - בדיון המקדמי שהתקיים לפני אמר הנתבע: **"אני חושב שלתקן זה כוח לתקן זה נותן לך אמינות, לתקן זה מראה שאתה לא כמובן מתבצר,..."** (עמוד 9, שורות 24-25) וגם: **"אני מומחה בענייני תקשורת ואני חושב שלתקן זה כוח זה מקנה אמינות לפרסומים הבאים שלך"** (שם, בשורות 30-32).

לצד זאת, אין מחלוקת שבפועל הנתבע לא התנצל ולא תיקן את דבריו, והחליט לנהל את ההליך המשפטי עד סופו.

נראה שבהקשר זה הנתבע היה קשוב לייעוץ משפטי. אולם, דווקא עמדתו האוטנטית של הנתבע, המכיר בטעות, ובכוחו של תיקון טעות כמקנה משנה תוקף ל'קרדיטבילות' של איש

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

התקשורת - היא שיקול חשוב שצריך להתבטא בפסיקת פיצוי נמוך, ולו כדי לעודד הכרה בטעות ותיקון בהקשרים הרלוונטיים.

ו. חופש הביטוי וחופש העיתונות בהקשרים של ביקורת ציבורית על שר מכהן, אף הם צריכים לבוא לידי ביטוי כשיקול המטה את הפיצוי לצד הנמוך. פסיקת פיצוי גבוה עלולה להביא ל'דיכוי יתר' של זכויות חשובות אלו (והכל מבלי לגרוע מהחשיבות גם בבדיקת עובדות לפני פרסומן כעובדות).

ז. שיקול משמעותי נוסף שמטה את הכף באופן משמעותי לפסיקת פיצוי נמוך הוא התנהלותם הטרומ-דיונית של התובעים.

התובעים מיהרו להגיש את התביעה ללא מכתב התראה מקדים. אמנם, התובע דרש מהנתבע התנצלות ב'רשת איקס'. אולם, משהנתבע לא התנצל ופרסם את הפרסום השני והשלישי התובע נחפז להגיש תביעה. ב"סולם" האמצעים המשפטיים "שלב" ביניים מקובל והוא מכתב התראה. כזה לא נשלח.

ייתכן שלו היה נשלח מכתב התראה ולו התובעים היו מציגים לנתבע תימוכין לכך שמימנו מכיסם את הטיסה והלינה הנתבע היה מתקן את פרסומיו, ובכך היה נחסך הצורך במשאבים רבים.

ח. שיקול נוסף המטה את הכף לפסיקת פיצוי נמוך הוא הערכתם של התובעים בעצמם את נזקייהם.

כאמור, התביעה הוגשה לפיצוי ללא הוכחת נזק, בסדר דין מהיר ובסך 75,000 ₪. התביעה הוגשה על ידי שני תובעים ומתייחסת לשלושה פרסומים. במובן זה ניתן לראות את התביעה (הגם הדברים לא נכתבו בה) ככזו המייחסת פיצוי של 37,500 ₪ לכל תובע, ונזק בשיעור של 12,500 ₪ לכל פרסום.

81. על רקע תכליות הפיצוי לפי דיני לשון הרע וביישום כל השיקולים הנ"ל **הנתבע ישלם לתובע פיצוי בגין כל אחד משלושת הפרסומים בסך 6,000 ₪ לפרסום ו-18,000 ₪ בסך הכל.**

82. **התביעה שהגישה התובעת נדחתה. התביעה שהגיש התובע מתקבלת באופן חלקי, כמפורט לעיל.** כיוון שכך וכיוון שהתביעה הוגשה ללא מיצוי האפיק הטרומ-שיפוטי; וכיוון שנתבע בחר בקו הגנה מרכזי המעורר קושי כמפורט לעיל - כל צד יישא בהוצאותיו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תאד"מ 25-05-3341 סער ואח' נ' סרי

ניתנה היום, בייז אב תשפ"ו, ב31 יולי 2026, בהעדר הצדדים.

רועי שחר, שופט

